

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Emeklilerimizin insan onuruna yakışır bir aylık ve gelir alabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla tüm olanakların araştırılması ve gerekli adımların atılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 102'inci maddesi gereğince genel görüşme açılmasını talep ve arz ederiz.

Murat EMİR

Ankara Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN

İstanbul Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR

Mersin Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Yıllarca çalıştıktan sonra emekli olmaya hak kazanan vatandaşlarımızın büyük bir çoğunluğu, emeklilik dönemini huzur içinde geçirmek isterken siyasi iktidarın uyguladığı politikalar nedeniyle ortaya çıkan kötü ekonomik koşullar yüzünden ne yazık ki açlık sınırının oldukça altında bir gelirle yaşamak zorunda bırakılmışlar ve en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelmişlerdir.

AKP'nin uyguladığı yanlış ekonomi politikaları nedeniyle gelir dağılımında ücretliler ve bağımlı sınıflar aleyhine bozulma yaşanmaktadır. Özellikle "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" adı altındaki ucube sistemin hayata geçmesinden sonra gelir dağılımındaki adaletsizlik giderek artmış, pandemi sonrasında da dünyada eşi benzeri görülmeyen beceriksiz ekonomi politikası nedeniyle de başta emeklilerimiz olmak üzere toplumun büyük bir kesimi hızla yoksullaşmıştır.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizden etkilenen ve yoksullaşan emekli vatandaşlarımızın gelir seviyelerindeki bu düşüşün temel nedeni, AKP'nin hayata geçirdiği Dünya Bankası ve IMF politikaları çerçevesinde kamu sosyal güvenlik sistemini çökertmeye ve özellikle emeklilerin refahını koruma yerine emekli aylık ve gelirlerini bir maliyet olarak tanımlamaya yönelik neo-liberal politikalarıdır. Aylık bağlama sisteminde yapılan değişiklikler yüzünden zaten başlangıçta düşük bağlanan emekli aylıkları yüksek enflasyon karşısında her geçen gün erimektedir. TÜİK'in eksik hesapladığı enflasyon oranları esas alınarak yapılan zamlar, gerçek enflasyonun aylıklarda yarattığı aşınmayı karşılamaktan uzak kalmaktadır. Aylıkları gerçek, enflasyon karşısında değersizleşen, emeklilerimiz barınma, gıda ve sağlık harcamaları gibi en temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanmaktadırlar. Bu nedenle emeklilerimiz genel ekonomik sorunlarının yanı sıra toplumsal hayata katılamamaktan, sosyal ve gelir eksikliğinden kaynaklanan psikolojik sorunlarla da baş etmeye çalışmaktadır.

Anayasanın 2'nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti "sosyal bir hukuk devletidir". 60'ıncı maddesinde de "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğı sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar." denilerek sosyal güvenlik hakkı Anayasal güvence altına alınmıştır. Emekli yurttaşlarımızın onurlu bir yaşam sürdürebilmeleri için gerekli iyileştirmelerin bir an önce yapılması Devletin sorumluluğı ve yükümlülüğündedir.

2025 yılı Ekim ayı itibariyle yaklaşık 14 milyon işçi ve esnaf emeklimizin 4 milyonu belirlenen en düşük emekli aylığı olan 16.881 TL.'nin altında bir emekli aylığıyla geçinmeye çalışmaktadır. Ortalama emekli aylığının 21.327 TL. olduğu gerçeğı de göz önüne alındığında emeklilerimizin neredeyse tamamının 2025 yılında geçerli olan asgari ücretin altında bir gelirle yaşamak zorunda olduğu görülmektedir.

İşçi ve esnaf emekli aylıklarında 2026 yılının ilk altı ayı için geçerli artış oranının da % 12.19 olarak belirlenmiş olması da emeklilerimizin 2026 yılında daha da kötü hale geleceğini göstermektedir.

30-35 yıl çalıştıktan sonra emekli olmaya hak kazanan vatandaşlarımız, emeklilik dönemini huzur içinde geçirmek isterken ülkenin kötü ekonomik koşulları yüzünden ne yazık ki yokluk ve açlık sınırının altında yaşam mücadelesi vermekte, ömrünün geri

kalanında refah içinde değil düşük emekli maaşlarıyla yarı aç yarı tok yaşamaya çalışmaktadırlar.

Aynı şekilde 2023 yılı Temmuz ayında memurlara yapılan seyyanen zammın memur emeklilerine yansıtılmaması nedeniyle yaklaşık iki milyon beş yüz bin memur emeklisi, mağdur edilmiştir. Çalışmakta olan memur ve sözleşmeli personel ile bunların emeklilerinin aylıkları arasında oldukça ciddi bir fark oluşmuştur. Yaratılan bu eşitsizlik nedeniyle kamu çalışanları emekli olduklarında çalışırken elde ettikleri aylık kazançlarının yarısına bile ulaşmayan emekli aylıklarıyla yetinmek zorunda bırakılmıştır. Söz verilmesine rağmen bu eşitsiz durum düzeltilmemiştir.

Bu çerçevede, emeklilerimizin insanca yaşayabilecekleri bir aylık ve gelir alabilmeleri için acilen yasal bir düzenleme yapılması hakkaniyet ve eşitlik açısından elzem olduğu kadar sosyal devlet ilkesi gereğince de bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Emekli aylık veya gelirlerinin en azından bir toplumdaki en az geçim ücreti olarak tarif edilen asgari ücret düzeyinin altında olmayacak bir seviyeye çıkarılması ve insan onuruna yakışan, dengeli, sürdürülebilir bir emeklilik sisteminin yeniden oluşturulması yoluyla açıkl sınırının oldukça altında bir gelirle yaşam mücadelesi veren, yarı aç yarı tok yaşamaya çalışan emekli yurttaşlarımızın, ekonomik durumlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.